6 Ιανουαρίου 1821

Ο Κολοκοτρώ νης στη Μάνη

Ξημέρωνε 2 Ιανουαρίου 1821, στη Ζάκυνθο. Γωνιά γωνιά, ένα με το πηχτό σκοτάδι, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης κινιόταν αθέατος, με γατίσια βήματα στα σοκάκια του αγγλοκρατούμενου νησιού. Ελαφρύς, για τα 51 του χρόνια, ο μπόγος που κουβαλούσε. Έφτασε στο λιμάνι, πήδηξε σ' ένα καΐκι κι έκρυψε το δέμα: άρματα, σέλα, περικεφαλαία, τρόφιμα. Γύρισε σπίτι του αθέατος, όπως είχε φύγει. Πρωί, ζήτησε την ευχή της μάνας του. Ξεκινούσε για μια μεγάλη δουλειά, της είπε. Μεσημέρι, κουβέντιασε με τους γιους του: Να περιμένουν γράμμα του, να τον συναντήσουν. Απόγευμα, προσκύνησε στον τάφο της γυναίκας του. Νύχτα, βγήκε και κρύφτηκε σε σπίτι φίλου του μιλημένου. Έμεινε εκεί όλη την άλλη μέρα, διαβάζοντας τα γράμματα των φιλικών και του Αλέξανδρου Υψηλάντη: Η μεγάλη ώρα πλησίαζε. Ο Παπαφλέσσας ήταν κιόλας στη Μάνη, από τα μέσα Δεκεμβρίου.

Νύχτωσε, όταν ήρθε ο νεαρός που θα τον συντρόφευε. Βγήκαν στο δρόμο, μετά τα μεσάνυχτα. Οι Άγγλοι παρακολουθούσαν τα σπίτια των φιλικών αλλά ο Κολοκοτρώνης γνώριζε τα κατατόπια. Ξημέρωνε 4 Ιανουαρίου, όταν το καΐκι βγήκε απ' το λιμάνι. Δυο μέρες παράδερνε στην άγρια θάλασσα. Ένα πλεούμενο άγνωστο κι άσημο, που μετέφερε τον στρατηγό της επανάστασης στη Μάνη. Το σχέδιο της Φιλικής Εταιρείας, όπως το είχαν προτείνει ο Παπαφλέσσας κι ο Λεβέντης, ήταν πολύ απλό: Όσο κρατούσε το κίνημα του Αλή πασά στην Ήπειρο, ο Υψηλάντης θα σήκωνε τη σημαία της επανάστασης στη Μολδοβλαχία κι ο Κολοκοτρώνης θα ξεσήκωνε τον Μοριά.

Ήταν 6 Ιανουαρίου, όταν το καΐκι έπιασε στη Σκαρδαμούλη της Μάνης. Ο Κολοκοτρώνης κι άλλοι τέσσερις. Το νέο απλώθηκε σ' όλη την περιοχή. Έφτασε και στ' αφτιά των Τούρκων, σπέρνοντας τον πανικό: Μιλούσαν για απόβαση πέντε και δέκα χιλιάδων αντρών. Ζήτησαν από τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη να τον συλλάβει. Και να ήθελε αυτός δε θα μπορούσε. Ο Γέρος του Μοριά προστατευόταν από τους Μούρτζινους, αντίπαλους των Μαυρομιχαλαίων. Απάντησε πως δεν υπάρχει λόγος: Ο Κολοκοτρώνης είναι ακίνδυνος. Ήρθε στη Μάνη, επειδή έμεινε χωρίς λεφτά στη Ζάκυνθο. Οι Τούρκο δεν πείστηκαν. Έστειλαν κατασκόπους, που γύρισαν καθησυχασμένοι: «Βρήκαμε ένα γέρο, πού ‘παιζε τες αμάδες».

Ο «γέρος» άρχισε μεθοδική ενημέρωση των οπλαρχηγών και των προκρίτων: Ο ξεσηκωμός πλησιάζει. «Ημέρα Χ» η γιορτή του Ευαγγελισμού, 25 Μαρτίου.

1066: Ο Χάρολντ στέφεται βασιλιάς της Αγγλίας μετά τον θάνατο του γαμπρού του, Εδουάρδου του Εξομολογητή. Ήταν ο τελευταίος Αγγλοσάξονας βασιλιάς της Αγγλίας, καθώς την ίδια χρονιά σκοτώθηκε στη μάχη του Άστιγξ, νικημένος από τον Νορμανδό Γουλιέλμο τον Κατακτητή.

1412: Στο Ντανρεμί της Ορλεάνης γεννιέται η χωριατοπούλα Ζαν. Η δοκιμαζόμενη από τους Άγγλους εισβολείς Γαλλία είχε αποκτήσει την Ζαν ντ' Αρκ, τη θρυλική Ιωάννα της Λορένης.

1821: Ένα καΐκι από τη Ζάκυνθο πιάνει στη Σκαρδαμούλη της Μάνης μεταφέροντας τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη κι άλλους τέσσερις. Η ώρα της επανάστασης εναντίον των Τούρκων πλησιάζει.

1828: Φθάνει στην χώρα κι αποβιβάζεται στο Ναύπλιο ο Ιωάννης Καποδίστριας, πρώτος κυβερνήτης της ελεύθερης Ελλάδας.

1912: Το Νέο Μεξικό εντάσσεται στις ΗΠΑ ως η 47η πολιτεία τους.

1981: Ο Γκαστόν Θορν διαδέχεται τον Ρόι Τζένκινς στην προεδρία της ΕυρωπαΪκής Επιτροπής.

1992: Ο πρόεδρος της Γεωργίας, Ζβιάντ Γκαμσαχούρδια, εγκαταλείπει την χώρα, μετά από έναν διάρκειας δύο εβδομάδων αιματηρό αγώνα για την εξουσία, αφήνοντας την κυβέρνησή του σε άσχημη κατάσταση στα χέρια ένοπλων επαναστατών.

2004: Σε προαναγγελθείσα συνάντηση στο σπίτι του, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης συζητά με τον Γιώργο Παπανδρέου δέσμη πολιτικών πρωτοβουλιών. Έμελλε να ανακοινωθούν την επομένη.

2019: Ο οικουμενικός πατριάρχης, Βαρθολομαίος, αναγνωρίζει επίσημα το αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Ουκρανίας.

2021: Ακροδεξιοί οπαδοί του απερχόμενου προέδρου των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ εισβάλλουν στο Καπιτώλιο και διακόπτουν την τυπική επικύρωση του Τζο Μπάιντεν ως νέου προέδρου. Νωρίτερα, μετείχαν σε συγκέντρωση που ο Τραμπ είχε οργανώσει για να καταγγείλει την ήττα του ως προϊόν νοθείας (χωρίς να παρουσιάσει στοιχεία). Με επέμβαση της αστυνομίας και της εθνοφυλακής, η τάξη αποκαταστάθηκε. Απολογισμός: Τέσσερις νεκροί και πολλοί τραυματίες.

Η 6η Ιανουαρίου στον πολιτισμό

6 Ιανουαρίου 1852

Πεθαίνει ο Λουδοβίκος Μπράιγ

Ήταν μόλις τριών χρόνων, όταν έχασε το ένα του μάτι, παίζοντας στο μαγαζί του πατέρα του. Η μόλυνση που ακολούθησε, τον τύφλωσε. Ο Λουδοβίκος Μπράιγ γεννήθηκε στις 4 Ιανουαρίου 1809, σ' ένα παρισινό προάστιο. Αν και τυφλός, έμαθε να παίζει πολύ καλά όργανο και βιολοντσέλο. Στα δέκα του, τον έστειλαν σε μια σχολή τυφλών. Στα 15 του, δημιούργησε έναν κώδικα χρησιμοποιώντας έξι σημάδια σε διάφορους συνδυασμούς και τα αποτύπωσε ανάγλυφα σε χαρτόνι. Γεννήθηκε έτσι το «σύστημα Μπράιγ», η ανάγλυφη γραφή για τυφλούς. Στα 17 του, δίδασκε ο ίδιος στη σχολή τυφλών. Τελειοποίησε το σύστημά του και εφεύρε αντίστοιχο για τις μουσικές νότες. Ήταν είκοσι χρόνων (1829), όταν δημοσίευσε εργασία για το σύστημα γραφής και ανάγνωσης των τυφλών. Έγινε παγκόσμια αποδεκτό καθώς έλυνε βασικές ανάγκες των ανθρώπων που ζουν στο σκοτάδι. Χτυπήθηκε από τη φυματίωση και πέθανε στις 6 Ιανουαρίου 1852, σε ηλικία μόλις 43

χρόνων. Εκατό χρόνια αργότερα (1952), έγινε εκταφή της σορού του που εναποτέθηκε τιμητικά στο Πάνθεον του Παρισιού.

1745: Γεννιέται ο Γάλλος εφευρέτης του αερόστατου, Ιάκωβος Στέφανος Μονγκολφιέ. Με τον αδελφό του Ιωσήφ Μιχαήλ (1740 - 1810), δημιούργησαν την πρώτη επιτυχημένη πτήση με αερόστατο *(βλ. 21.11.1783)*. Πέθανε το 1799.

1822: Γεννιέται ο Γερμανός αρχαιολόγος, Ερρίκος Σλίμαν. Ανακάλυψε και έφερε στο φως τις μυθικές πόλεις της Τροίας και των Μυκηνών. Πέθανε στις 26 Δεκεμβρίου 1890.

1852: Πεθαίνει ο Γάλλος Λουδοβίκος Μπράιγ, εφευρέτης του συστήματος ανάγνωσης για τυφλούς. Γεννήθηκε στις 4 του Γενάρη του 1809.

1880: Γεννιέται ο Τομ Μιξ, ο καουμπόι αστέρας του βωβού κινηματογράφου και των πρώτων ταινιών του Χόλιγουντ με διαλόγους.

1911: Γεννιέται στην Καβάλα ο συνθέτης και παιδαγωγός Γιάννης Παπαϊωάννου.

1931: Ο Ιταλός Ἰταλο Μπάλμπο γίνεται ο πρώτος που διέσχισε τον Ατλαντικό με υδροπλάνο. Ξεκίνησε από το Μιλάνο ως αρχηγός ενός σχηματισμού από 16 υδροπλάνα που προσθαλασσώθηκαν στη Νότια Αμερική.

1993: Πεθαίνει ο Αμερικανός τρομπετίστας της τζαζ, Ντίζι Γκιλέσπι. Ήταν ένας από τους πατέρες του επαναστατικού στιλ «μπι μποπ» της δεκαετίας του ‘40 και επηρέασε τις επόμενες γενιές μουσικών.

1993: Πεθαίνει σε ηλικία 54 ετών ο Ρώσος χορευτής μπαλέτου Ρούντολφ Νουρέγιεφ, ένας απ' τους καλύτερους του 20ού αιώνα. Το 1961 βρήκε πολιτικό άσυλο στο Παρίσι.

1994: Στη διάρκεια του πρωταθλήματος καλλιτεχνικού πατινάζ των ΗΠΑ, άγνωστος τραυματίζει στο γόνατο την αθλήτρια Νάνσι Κέριγκαν που αποσύρεται. Νικήτρια αναδεικνύεται η Τόνια Χάρντιγκ. Η έρευνα αποκάλυψε συνωμοσία: Δράστης ήταν ο πρώην σύζυγος της Χάρτινγκ, από την οποία αφαιρέθηκε ο τίτλος.